

TONE GASPARI:

Gledišče.

arta podpleta nogavice, kanarček dremlje, na dvorišču se greje maček na pekočem solncu; dolg čas je v hiši.

Pa si izmislijo naši trije: gledišče!

— Oton, ti povej, kaj bomo igrali! —

— Čakaj, bom napisal! Breda, papir! —

— Zopet jaz! Vida pa kar stoji in gleda. —

— Čakaj, sitnica! Glej, papir na omari! Vidiš ga!

Na, Oton, napiši! —

Oton piše: Kraljevič reši zmaja in ubije kra-

ljično . . .

— Oho, Oton, narobe! —

— Saj res! —

Oton prečrta: . . . reši kraljično in ubije zmaja. Igra v dejanjih. Igrajo trije: Oton, Vida in Breda.

— Tako! Čakajte! Breda, ti boš, tisto, no . . . zmaj, veš! —

— Kaj bo pa Vida? —

— Jaz kraljevič, Vida pa kraljična. —

Bredo — zmaja obleče Oton v črno kosmato ovčjo kožo, ki jo je bil stric Tone prinesel ob prevratu od vojakov. Sicer koža neprijetno diši po naftalinu, toda zmaj potrpežljivo čaka, da mu Oton posadi na glavo še veliko mamino čopato, ki na koncu grdo zija. Vida — kraljična se ogrne v koprenasto mamino krilo z dolgo tenko vlečko. Oton ji preveže čelo s svilenim rumenim trakom, ki ga je bil snel s kitare, v roko pa ji da namesto pahljače vejico od palme.

— Tako! Za vrata se skrijta, pa pokličita druge! Tačas se bom še sam napravil. —

— Mene trak tišči . . .

— Pa si ga sama popravi! — No, Breda, pojdi izpred zrcala! —

— Uh, kakšen grd zmaj sem! —

— Ti, Breda, za vrata; tam kliči skrita: gledišče! —

Breda odskaklja za kuhinjska vrata:

— Gledišče, gledišče . . . zastonj . . .

— Ne zastonj, Breda! Samo: gledišče! —

— Gledišče, gledišče . . . odmeva po dvorišču.

Vida si popravlja pred mamino umivalno mizico pentljo v laseh. Oton oblači čez svoje kratke hlače atove pisane plavalne hlače. Na glavo si je bil posadil namesto krone košarico za šivanje, v desno

roko pa je vzel kuhalnico; nazadnje se je še ogrnil z belim miznim prtom.

- Oho, kakšen pa si! Jaz ne bom kraljična! —
- Gledišče, gledišče...
- Ne bom ne! Poglej, ko ti hlače doli lezejo; tak kraljevič! —
- Gledišče, gledišče...
- No, čakaj, se bom pa lepše napravil. —
- Veš kaj, Oton, atov beli telovnik...
- Saj res! —

— Okrog pa tiste zlate vrvce od božičnega drevesca; v nočni omarici so. —

- Prinesi jih! —
- Gledišče, gledišče... jaz sem zmaj...
- Ne, Breda! Samo: gledišče! —

Z dvorišča zre že deset radovednih oči. Ivan, ki je že videl dosti predstav, ureja na vozičku galerijo, Marica pa postavlja spredaj parter: en škafl, en zaboj in eno klopco.

- Kdaj se pa začne? — vpraša nekdo na dvorišču.
- Ob petih, ob petih... kriči Breda.
- Ne, čez pet... ne, že čez tri minute! — popravi hitro Oton.
- Gledišče, čez tri minute...

Slednjič je vse urejeno. Na dvorišču je bil Ivan že pobral vstopnino: svetle, gladke kamenčke; vsi zrejo napeto kvišku.

Breda je umolknila.

- Tilin, tin, tin, tin, tilin...
- Počakaj, Oton, še rožo v lase! —
- Tilin, tlin, tin, tilin, tlin...
- Kje je pa zmaj? No, Breda, kje si? —
- Beee... se priplazi Breda vsa umazana iz zapečka v kuhinji.

— Tako-le bo, poslušajte! Najprej se priplaziš ti, Breda, po vseh štirih na hodnik do stola; spotoma pa kaj godrnjaš. Nato poveš, da si zmaj, ki ješ samó kraljične, veš! —

Breda prikima.

- Tin, tin, tin, tin, tilin...
- Aló, Breda! —
- Ne morem odpreti vrat! —
- Ná, zdaj pa hitro! —

Breda prileze na hodnik, govoreč: — Godrnjam, godrnjam in jem in jem... ajá... in jem kraljične. —

— Ne tako, neumnica! Mmmm... tako godrnjaj! — popravlja Oton skrivaj skozi kuhinjsko okno.

Otroci se glasno smejejo, ko gledajo, kako zmaj kobaca sem ter tja po hodniku. Ko pa ne ve zmaj, kaj bi še napravil, se obrne vprašujoče proti oknu.

— Skrij se zdaj za stol, da pride kraljična! —

Plesočih korakov nastopi kraljična. Gre naravnost do stola, sede in govori z obupnim glasom: — Tako mlada moram umreti! Zmaj hoče moje življenje... pa nikjer ni zmaja... ne, ne... pa nikjer ni rešitelja...

— Breda, zagodrnjaj! — ukaže tiho Oton skozi okno.

— Mmmm...

— O groza! Zmaj se že bliža! —

In kraljična se prime z obema rokama za glavo.

Tedaj se prikaže z mladostnim nasmehom na licih kraljevič. Kухalnica mu je žezlo in meč obenem.

— Visoka kraljična! Jaz sem kraljevič, ki bom posekal zmaja. —

Tišina.

— No, reci kaj! — pošepeče Oton.

— Da, jaz sem kraljična, ki, ki... in Vida požira v zadregi debele sline.

— No, ki mora umreti... pomaga tiho Oton.

— ... ki mora mlada umreti! —

— Ne boš umrla!...

— Pa si prej dejal, da naj tako rečem...

— Saj je prav, neumnica. — Zdaj jaz govorim! —

— Neumnica pa že nisem, veš! —

— Tiho zdaj!... Ne boš umrla! Zmaju je odbila zadnja ura...

Zmaju za stolom uide smeh.

— Kaj se smeješ? Le čakaj! Godrnjaj rajši! — se razljuti Oton.

— Mmmm...

— Zdaj zbeži v kuhinjo! — namigne Oton Vidi.

Kraljična steče. Vlečka se zatakne ob vrata, kraljična se spodtakne in udari z nogami ob kovčeg.

To priliko izrabi kraljevič.

— Aha, zdaj prihaja zmaj. Ali pa veš, ti zmaj, kdo sem jaz? —

— Vem, Oton si! —

— Uh, ne, ti godrnjaj! — se razjezi Oton.

— Mmmm...

— Kraljične ti ne dobiš, ker jo bom jaz rešil. —

— Mmmmm...

Tišina.

— Pridi zdaj ven, Breda! — jo pouči Oton.

Toda zmaj se ne upa izza stola, ker se je kraljevič že široko razkoračil in zavihtel kuhalnico visoko nad glavo.

— No, pridi zdaj! — veli trdovratno Oton.

— Se bojim, ker me boš...

— Saj te ne bom zares! Le pridi, pa godrnjaj! —

— Mmmmm... in zmaj se zaleti mimo kraljeviča in izgine v sobi.

Kraljevič zamahne po tleh: kuhalnica se prelomi in spodnji del odskoči v velikem loku med gledalce.

Gledalci se zasmеjejo in zaploskajo.

Naši trije se zbero v kuhinji. Žalostno zrejo drug v drugega: mamino koprenasto krilo je raztrgano, kuhalnica je zlomljena...

BOG DAJ SREČO!